

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО

для студентів 2-го курсу
спеціальності „Фінанси, банківська справа та страхування”

Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни „Фінансове посередництво”/ Укладання: к.е.н., доц. Височанський В. Ю.– Ужгород, 2023. – 21 с.

Навчально-методична розробка містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал вивчення дисципліни „Фінансове посередництво”, плани семінарських і практичних занять та список рекомендованої літератури.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і банківської справи Ужгородського національного університету, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Рецензент:

Чубарь О.Г. – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і банківської справи Ужгородського національного університету.

Пояснювальна записка

Предметом курсу «Фінансове посередництво» є вивчення питань формування та функціонування вітчизняних професійних учасників фінансового ринку, процесів її становлення та розвитку, а також розгляд її функціональних особливостей.

Метою дисципліни є набуття студентами належного рівня теоретичної підготовки в питаннях організації діяльності фінансових посередників необхідного для успішного виконання ними різнопланових задач господарської діяльності.

Курс охоплює комплекс питань з теорії фінансового посередництва та інвестиційного менеджменту. На основі зарубіжного досвіду розкрито особливості організації, функціонування та регулювання фінансових інститутів України та розвинутих країн світу.

Для вивчення матеріалу курсу необхідна наявність базових знань у студентів з дисциплін «Політична економія», «Мікроекономіка», «Гроші і кредит».

Розподіл навчального часу за окремими темами курсу „Фінансове посередництво” рекомендується такий:

Назва тем лекційних і семінарських (практичних) занять	Кількість годин		
	Всього	в тому числі	
		лекції	семінари (практ. заняття)
1. Теоретичні засади діяльності фінансових посередників	3	2	1
2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій			
3. Види фінансових посередників та конкуренція у сфері фінансового посередництва			
4. Банк як суб'єкт фінансового посередництва	3	2	1
5. Вибір інвестиційної політики та формування капіталу	3	2	1
6. Фондова біржа як суб'єкт фінансового посередництва			
7. Інструменти фондового ринку та оцінка їх інвестиційних якостей			
Модульна контрольна робота	1	-	1
Всього	10	6	4

ПРОГРАМА
вивчення курсу
„ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО”

Вступ

Предмет і завдання курсу. Місце курсу в загальноекономічній підготовці бакалаврів.

Тема 1. Теоретичні засади діяльності фінансових посередників

Поняття фінансового посередництва. Фінансові послуги. Роль фінансового посередництва в економічному розвитку. Загальна схема фінансового посередництва. Функції фінансового посередництва.

Фінансовий ринок та його структура. Ринок позикових коштів та ринок інструментів власності. Класифікація фінансових посередників.

Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій

Фінансові інструменти ринку цінних паперів. Акції та облигації, їх класифікація. Ощадні і депозитні сертифікати. Вторинні та похідні фінансові інструменти.

Суб'єкти фондового ринку. Види діяльності суб'єктів фондового ринку. Учасники ринку цінних паперів. Фінансові посередники.

Тема 3. Види фінансових посередників та конкуренція у сфері фінансового посередництва

Основні види фінансових посередників. Час як фактор у фінансових розрахунках. Види потоків платежів та їх основні параметри. Методи урахування податків та інфляції.

Пенсійні фонди, довірчі товариства. Рента та її параметри. Ренти пре- і постнумерандо. Декурсивні та антисипативні відсотки. Криві дохідності інвестицій.

Тема 4. Банк як суб'єкт фінансового посередництва

Роль банківської системи у сфері фінансових послуг. Комерційний банк як юридична особа. Місія та цілі банку. Взаємодія цілей. Принципи банківської справи. Основні проблеми, що ускладнюють роботу банків.

Критерії класифікації банківських установ. Переваги та недоліки універсальної банківської справи. Класифікація спеціалізованих банків. Органи управління та функціональні підрозділи банку.

Операції банку, банківські операції та банківські послуги. Принципи організації та класифікація банківських операцій.

Тема 5. Вибір інвестиційної політики та формування капіталу

Інвестиційний процес. Інвестиційний ринок та його види. Учасники інвестиційного ринку, їх функції. Інститути спільного інвестування та управління їх діяльністю.

Аналіз ринку цінних паперів. Формування та перегляд портфелю цінних паперів. Механізм і функції інвестиційного менеджменту. Інвестиційна політика.

Тема 6. Фондова біржа як суб'єкт фінансового посередництва

Біржова торгівля, її роль і функцій в ринковій економіці. Біржова інфраструктура. Фондова біржа, її організаційна структура. Організація біржових торгів.

Розрахункова палата. Брокери і дилери. Фундаментальний і технічний аналіз.

Тема 7. Інструменти фондового ринку та оцінка їх інвестиційних якостей

Інструменти фондового ринку. Рівень ризику та прибутковості. Систематичний та несистематичний ризику. Акції іменні та на пред'явника. Прості та привілейовані акції. Державні, муніципальні та корпоративні облігації.

Рейтинг цінного паперу. Шкала рейтингу. Рейтингові агентства. Класифікація ризиків. Ризик інвестування.

**Питання для самопідготовки з дисципліни
„ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО”**

1. Поняття фінансового посередництва
2. Основні види фінансових посередників
3. Інвестиційна політика
4. Пенсійні фонди. Довірчі товариства
5. Види акцій
6. Основні види фінансових ризиків
7. Учасники інвестиційного ринку та їх функції
8. Організація біржової інфраструктури
9. Класифікація комерційних банків за видами фінансових операцій
10. Методи урахування податків та інфляції
11. Час як фактор у фінансових розрахунках
12. Інвестиційний процес
13. Управління діяльністю інститутів спільного інвестування
14. Учасники ринку цінних паперів
15. Функції і механізм інвестиційного менеджменту
16. Рейтингова оцінка цінних паперів
17. Криві дохідності інвестицій
18. Моделі управління діяльністю банку як фінансового посередника
19. Інструменти фондового ринку і ризик
20. Функції сучасного комерційного банку
21. Фінансові посередники
22. Ризик інвестування
23. Роль банківської системи у сфері фінансових послуг
24. Суб'єкти фондового ринку
25. Види потоків платежів та їх основні параметри
26. Основи фундаментального і технічного аналізу як запорука успішної діяльності біржового посередника
27. Фінансові інструменти ринку цінних паперів
28. Роль і функції біржової торгівлі в ринковій економіці

29. Основні види фінансових ризиків
30. Оперативне управління портфелем фінансових інвестицій
31. Учасники біржових торгів і загальна характеристика суб'єктів біржового посередництва
32. Рейтингова оцінка цінних паперів
33. Основні види облігацій

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теоретичні засади діяльності фінансових посередників

1. Поняття фінансового посередництва
2. Функції фінансового посередництва
3. Структура фінансового ринку
4. Класифікація фінансових посередників

Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій

1. Фінансові інструменти ринку цінних паперів
2. Суб'єкти фондового ринку
3. Учасники ринку цінних паперів
4. Фінансові посередники

Тема 3. Види фінансових посередників та конкуренція у сфері фінансового посередництва

1. Основні види фінансових посередників
2. Час як фактор у фінансових розрахунках
3. Види потоків платежів та їх основні параметри
4. Методи урахування податків і інфляції
5. Пенсійні фонди. Довірчі товариства
6. Криві дохідності інвестицій

Тема 4. Банк як суб'єкт фінансового посередництва

1. Роль банківської системи у сфері фінансових послуг
2. Функції сучасного комерційного банку
3. Класифікація комерційних банків за видами фінансових операцій
4. Моделі управління діяльністю банку як фінансового посередника

Тема 5. Вибір інвестиційної політики та формування капіталу

1. Інвестиційний процес
2. Поняття інвестиційного ринку і характеристика його видів
3. Учасники інвестиційного ринку та їх функції
4. Управління діяльністю інститутів спільного інвестування
5. Оперативне управління портфелем фінансових інвестицій
6. Функції і механізм інвестиційного менеджменту
7. Інвестиційна політика

Тема 6. Фондова біржа як суб'єкт фінансового посередництва

1. Роль і функції біржової торгівлі в ринковій економіці
2. Організація біржової інфраструктури
3. Учасники біржових торгів і загальна характеристика суб'єктів біржового посередництва
4. Основи фундаментального і технічного аналізу як запорука успішної діяльності біржового посередника

Тема 7. Інструменти фондового ринку та оцінка їх інвестиційних якостей

1. Інструменти фондового ринку і ризик
2. Види акцій
3. Основні види облігацій
4. Рейтингова оцінка цінних паперів
5. Основні види фінансових ризиків
6. Ризик інвестування

**Тематика самостійних робіт із
вивчення дисципліни “Фінансове посередництво”
і методичні поради по їх виконанню**

Студенти II курсу заочної форми навчання фаху “Фінанси, банківська справа та страхування” виконують самостійну роботу з дисципліни “Фінансове посередництво”. Об’єм роботи повинен бути до 25 сторінок учнівського зошита або еквівалентна кількість листів формату А-4. Самостійна робота може бути виконана від руки або набрана на комп’ютері. Виконання роботи має за мету більш глибоко дослідити і вивчити окремі питання курсу “Фінансове посередництво”. При написанні роботи слід опрацювати кілька підручників (монографій, посібників), а також матеріали спеціалізованих періодичних видань, які обов’язково повинні бути включені у список використаної літератури, що складається у кінці роботи.

Варіанти самостійної роботи розподіляються у відповідності з початковою буквою прізвища студента. Студенти, прізвища яких розпочинаються з букв А, Б, В пишуть контрольну роботу за варіантом №1; з букв Г, Д, Е – №2; з букв Є, Ж, З – №3; з букв И, І, К -- №4; з букв Л, М, Н – №5; з букв О, П, Р, С -- №6 ; з букв Т, У, Ф - №7, з букв Х, Ц, Ч -- №8, з букв Ш, Ю, Я -- №9.

**Тематика самостійних робіт з дисципліни
“Фінансове посередництво”**

Варіант №1

1. Функції фінансового посередництва
2. Учасники ринку цінних паперів
3. Методи урахування податків і інфляції

Варіант №2

1. Функції сучасного комерційного банку
2. Інвестиційний процес
3. Організація біржової інфраструктури

Варіант №3

1. Види акцій
2. Структура фінансового ринку
3. Фінансові посередники

Варіант №4

1. Основні види фінансових посередників
2. Моделі управління діяльністю банку як фінансового посередника
3. Функції і механізм інвестиційного менеджменту

Варіант №5

1. Роль і функції біржової торгівлі в ринковій економіці
2. Ризик інвестування
3. Поняття фінансового посередництва.

Варіант №6

1. Суб'єкти фондового ринку
2. Види потоків платежів та їх основні параметри
3. Класифікація комерційних банків за видами фінансових операцій

Варіант №7

1. Поняття інвестиційного ринку і характеристика його видів
2. Учасники біржових торгів і загальна характеристика суб'єктів біржового посередництва
3. Основні види облігацій

Варіант №8

1. Класифікація фінансових посередників
2. Фінансові інструменти ринку цінних паперів
3. Час як фактор у фінансових розрахунках

Варіант №9

1. Роль банківської системи у сфері фінансових послуг
2. Учасники інвестиційного ринку та їх функції
3. Основи фундаментального і технічного аналізу як запорука успішної діяльності біржового посередника

Варіант №1

- 1. Функції фінансового посередництва**
- 2. Учасники ринку цінних паперів**
- 3. Методи урахування податків і інфляції**

У першому питанні слід вказати на роль, яку покликано виконувати фінансове посередництво в економічному розвитку. Розкрити функції фінансового посередництва та вказати які типи фінансових посередників їх відповідно виконують. Висвітлити як законодавчі обмеження окремих сторін діяльності фінансових посередників впливають на виконання ними функцій.

У другому питанні необхідно дати визначення учасників ринку цінних паперів. Пояснити хто відіграє основну роль на фондовому ринку. Висвітлити основні групи інвестиційних інститутів, що працюють на фондовому ринку.

У третьому питанні необхідно пояснити як податки впливають на нарощену суму і дохідність операцій. Обґрунтувати необхідність врахування інфляції при розрахунку нарощеної суми та при зміні реальної дохідності фінансової операції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буднік М.М., Мартюшева Л.С., Сабіна Н.В. Фінансовий ринок: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 334 с.
2. Гриньова В.М. Інвестиційний менеджмент: Навчальний посібник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда, Ю. М. Великий. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 664 с.
3. Еш С.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.
4. Калашнікова Т.В. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 232 с.
5. Нечипорук О. В. Професійні учасники фондового ринку України / О. В. Нечипорук // «Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика»: матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 29-30 березня 2018 р. – Х.: Вид-во «НТМТ», 2018. – С.80–83.

Варіант №2

- 1. Функції сучасного комерційного банку**
- 2. Інвестиційний процес**
- 3. Організація біржової інфраструктури**

У першому питанні слід пояснити сутність банку як фінансового посередника та розкрити основні напрямки його діяльності. Спираючись на Закон України «Про банки і банківську діяльність» висвітлити особливий статус банку на ринку фінансових послуг та його функціональні переваги над небанківськими фінансовими інститутами.

У другому питанні слід висвітлити поняття інвестиційного процесу. Розкрити його основні етапи. Наголосити на необхідності оцінки ефективності інвестицій в цінні папери як заключного етапу інвестиційного процесу.

У третьому питанні потрібно вказати які професійні учасники біржової торгівлі формують біржову інфраструктуру. Висвітлити роль депозитарію у функціонуванні фондового ринку. Наголосити на важливості клірингової організації для стабільної роботи біржі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. — К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. — 504 с.
2. Головка А., Лаптев С., Кабанов В. Ринки фінансових інструментів та їх інфраструктура: монографія. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2009. 560 с.
3. Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів : Видавництво ЛКА, 2015. – 594 с.

4. Інвестування: підручник / Ільчук В. П. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун–т, 2014. – 355 с.
5. W. F. Sharpe, G. J. Alexander and J. V. Bailey, “Investments,” 6th Edition, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1999.

Варіант №3

- 1. Види акцій**
- 2. Структура фінансового ринку**
- 3. Фінансові посередники**

У першому питанні слід висвітлити основні різновиди акцій. Пояснити відмінності між простими і привілейованими акціями, значними і контрольними пакетами акцій. Розкрити сутність конвертації акцій.

У другому питанні потрібно розкрити поняття фінансового ринку. Висвітлити сутність і відмінності основних сегментів фінансового ринку. Вказати на особливості окремих ринків відповідних сегментів фінансового ринку.

У третьому питанні необхідно пояснити сутність фінансових посередників. Наголосити в чому полягає їх відмінність від інших організацій. Навести приклади типових фінансових посередників з висвітленням особливостей їх функціонування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буднік М.М., Мартюшева Л.С., Сабіна Н.В. Фінансовий ринок: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 334 с.
2. Войнаренко М.П. Корпоративні цінні папери: обліково-фінансовий аспект: монографія / М.П. Войнаренко, С.З. Мошенський, Н.А. Пономарьова. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 260 с.
3. Еш С.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.
4. Калашнікова Т.В. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 232 с.
5. Інвестиційний менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / М. П. Бутко, О. Ю. Акименко, М. І. Мурашко, ін. та ; за ред. М.П. Бутка. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. – 451 с.

Варіант №4

- 1. Основні види фінансових посередників**
- 2. Моделі управління діяльністю банку як фінансового посередника**
- 3. Функції і механізм інвестиційного менеджменту**

У першому питанні слід розглянути різновиди фінансових посередників в контексті фінансових послуг, які вони надають. Розкрити особливості функціонування фінансових посередників на первинному ринку. Висвітлити специфіку роботи фінансових інститутів на вторинному ринку цінних паперів.

У другому питанні необхідно висвітлити принципові напрями у рамках моделей, що розвивають мікроекономічну теорію банків як фінансових посередників. Розкрити моніторинг позичальників з боку інвесторів безпосередньо та через банк. Пояснити фактори прибутку від здійснення міжнародних розрахункових, кредитних та валютних операцій.

У третьому питанні необхідно розглянути дві основні групи функцій системи інвестиційного менеджменту. Описати багаторівневу функціональну систему управління інвестиційною діяльністю підприємства. Розкрити характеристику основних елементів механізму інвестиційного менеджменту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Габбард Р. Глен. Гроші, фінансова система та економіка : підруч. / Р. Глен Габбард ; наук. ред. пер. М. Савлук, Д. Олесневич. — К. : КНЕУ, 2004. — 889 с.
2. Зимовець В. В. Фінансове посередництво : навч. посіб. / В. В. Зимовець, С. П. Зубик. — К. : КНЕУ, 2004. — 288 с.
3. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник – Рівне: НУВГП, 2011 – 270 с.
4. Інвестування: підручник / Ільчук В. П. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – 355 с.
5. W. F. Sharpe, G. J. Alexander and J. V. Bailey, “Investments,” 6th Edition, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1999.

Варіант №5

- 1. Роль і функції біржової торгівлі в ринковій економіці**
- 2. Ризик інвестування**
- 3. Поняття фінансового посередництва**

У першому питанні слід пояснити в чому проявляється економічна роль біржової торгівлі. Розкрити функції сучасної біржі. Зазначити які організації обслуговують функціонування фондового ринку в Україні.

У другому питанні потрібно розкрити сутність інвестиційного ризику. Акцентувати на міркуваннях, з яких виходить інвестор. Пояснити необхідність врахування відсоткового ризику та ризику зміни купівельної спроможності грошей при здійсненні інвестиційних операцій.

У третьому питанні необхідно висвітлити сутність понять фінансове посередництво та фінансова послуга. Обґрунтувати роль фінансового посередництва в економічному розвитку. Описати загальну схему фінансового посередництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біржова діяльність: навчальний посібник/ за ред. д-ра екон. наук В.І. Крамаренко, д-ра екон. наук Б.І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2003. – 264 с.

2. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навчальний посібник/ Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – 2-ге видання, доповнене. – Львів: Новий світ-2000, Магнолія плюс, 2003. – 360 с.
3. Зимовець В.В. Фінансове посередництво: навч. посіб./ В.В. Зимовець, С.П. Зубик. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.
4. Інвестування: підручник / Ільчук В. П. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – 355 с.
5. Уолш К. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства: пер. з англ. – К.: Наукова думка, 2001. – 367 с.

Варіант №6

- 1. Суб'єкти фондового ринку**
- 2. Види потоків платежів та їх основні параметри**
- 3. Класифікація комерційних банків за видами фінансових операцій**

У першому питанні необхідно розглянути класифікацію суб'єктів фондового ринку залежно від місця, яке вони займають на ринку цінних паперів. Розкрити види діяльності суб'єктів фондового ринку. Висвітлити органи, що регулюють діяльність учасників ринку цінних паперів.

У другому питанні слід розкрити сутність потоку платежів. Висвітлити можливі параметри ренти. Розглянути фактори розрахунки нарощеної суми та сучасної вартості ренти.

У третьому питанні потрібно розкрити поняття комерційного банку. Пояснити принципи побудови комерційних банків відповідно до світової практики. Розглянути загальну класифікацію комерційних банків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Банківські операції: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» [уклад. С. В. Башлай]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – 142 с.
2. Банківська система : підруч. [для студентів, аспірантів, викладачів екон. спец.] / М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, І. В. Барилюк та ін. ; за ред. М. І. Крупки ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2013. – 554, [2] с. : іл. – Бібліогр.: с. 530-546
3. Васильченко І. П., Васильченко З. М. Фінансова математика: навчальний посібник – К.: Кондор, 2007 – 184 с.
4. Нечипорук О. В. Професійні учасники фондового ринку України / О. В. Нечипорук // «Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика»: матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 29-30 березня 2018 р. – Х.: Вид-во «НТМТ», 2018. – С.80–83.
5. Кремень В. М., Кремень О. І. Фінансова статистика: навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 368 с.

Варіант №7

- 1. Поняття інвестиційного ринку і характеристика його видів**
- 2. Учасники біржових торгів і загальна характеристика суб'єктів біржового посередництва**
- 3. Основні види облігацій**

У першому питанні потрібно розкрити поняття інвестиційного ринку. Розглянути функції інвестиційного ринку. Висвітлити систематизацію інвестиційних ринків за основними ознаками.

У другому питанні потрібно розглянути учасників біржових торгів відповідно до їх поділу за джерелами, способами одержання прибутку. Висвітлити типову організаційну структуру брокерської фірми. Розкрити різновиди дилерів на ринку цінних паперів.

У третьому питанні слід розглянути основні види облігацій. Висвітлити поділ облігацій за характером суб'єкта та за способом виплати відсотків. Пояснити сутність субординованих облігацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біржова діяльність: навчальний посібник/ за ред. д-ра екон. наук В.І. Крамаренко, д-ра екон. наук Б.І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2003. – 264 с.
2. Данілов О.Д., Івашина Г. М., Чумаченько О. Г. Інвестування: Навчальний посібник,- К.: Видавничий дім „Комп'ютер прес”, 2001,- 364 с.
3. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навчальний посібник/ Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – 2-ге видання, доповнене. – Львів: Новий світ-2000, Магнолія плюс, 2003. – 360 с.
4. Комашенко Т. / Інвестиційний ринок України як об'єкт державного регулювання// Економіка та держава. – 2009, – No9. – с. 86-88.
5. W. F. Sharpe, G. J. Alexander and J. V. Bailey, “Investments,” 6th Edition, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1999.

Варіант №8

- 1. Класифікація фінансових посередників**
- 2. Фінансові інструменти ринку цінних паперів**
- 3. Час як фактор у фінансових розрахунках**

У першому питанні слід розглянути основні групи поділу фінансових посередників в різних країнах світу. Пояснити поділ фінансових посередників відповідно до їх участі у формуванні пропозиції грошей. Висвітлити класифікацію фінансових посередників за функціональною ознакою.

У другому питанні потрібно розглянути класифікацію акцій. Висвітлити різновиди облігацій. Пояснити сутність та особливості похідних цінних паперів.

У третьому питанні обґрунтувати необхідність врахування фактору часу при здійсненні інвестиційних операцій. Пояснити вплив інфляції на параметри фінансових операцій. Розкрити сутність принципу фінансової еквівалентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильченко І. П., Васильченко З. М. Фінансова математика: навчальний посібник – К.: Кондор, 2007 – 184 с.
2. Зимовець В.В. Фінансове посередництво: навч. посіб. / В.В. Зимовець, С.П. Зубик. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.
3. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник – Рівне: НУВГП, 2011 – 270 с.
4. Cartledge P. Financial arithmetic. A practioners guide. / Cartledge P. – Euromoney Books, 1993.
5. W. F. Sharpe, G. J. Alexander and J. V. Bailey, “Investments,” 6th Edition, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1999.

Варіант №9

- 1. Роль банківської системи у сфері фінансових послуг**
- 2. Учасники інвестиційного ринку та їх функції**
- 3. Основи фундаментального і технічного аналізу як запорука успішної діяльності біржового посередника**

У першому питанні необхідно розкрити поняття «банк» та «банківська система». Описати структуру банківської системи та місце центрального банку в ній. Висвітлити роль банківської системи у сфері фінансових послуг.

У другому питанні слід розглянути склад основних груп учасників інвестиційного ринку. Розкрити функції учасників інвестиційного ринку. Розглянути основні суб'єкти інфраструктури інвестиційного ринку.

У третьому питанні необхідно розкрити сутність фундаментального аналізу при прийнятті інвестиційних рішень. Висвітлити особливості технічного аналізу. Наголосити на джерелах інформації необхідних для здійснення фундаментального та технічного аналізу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська система /навч.посіб./ (Л.І. Катан, Н.І.Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова); за ред. І.М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. - 444 с.
2. Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. –Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 536 с.
3. Біржова діяльність: навчальний посібник / за ред. д-ра екон. наук В.І. Крамаренко, д-ра екон. наук Б.І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2003. – 264 с.
4. Головка А., Лаптев С., Кабанов В. Ринки фінансових інструментів та їх інфраструктура: монографія. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2009. 560 с.

5. Кузнецова С. Банківська система : навчальний посібник / С. Кузнецова, Т. Болгар, З. Пестовська. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 400 с.

Індивідуальна робота з дисципліни «Фінансове посередництво»

Освоєння дисципліни відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних, наукових джерел, вивчення теоретичних питань з відповідних тем, підготовку до семінарських занять, написання рефератів і підготовку презентацій. Викладач спрямовує і контролює самостійну роботу студента, встановлює час консультацій і термін виконання самостійної роботи за кожною темою. З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише реферат та/або готує презентацію. Підготовка реферату – один з етапів вивчення дисципліни “Фінансове посередництво”. Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань з певної теми на основі самостійного опрацювання, систематизації та узагальнення зібраного матеріалу. Реферат є результатом самостійного дослідження з обраної теми. При підготовці реферату студент повинен показати вміння користуватися літературними джерелами, науковими статтями і монографіями, статистичними матеріалами, періодичними виданнями, різноманітними джерелами з мережі Інтернет, узагальнювати підібрані матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Виконання реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел та фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату. Тема реферату обирається з переліку тем самостійно або пропонується додатково студентом і з подальшими затвердженням керівником (викладачем). При виборі теми реферату студенту слід враховувати власні науково-дослідні інтереси та актуальність теми. Обравши тему реферату, необхідно визначити мету і об’єкт дослідження. Це допоможе встановити сукупність завдань, що будуть розв’язуватись при підготовці реферату.

Після визначення мети і завдань студент разом з керівником складає план реферату і починає роботу з його підготовки. Реферат складається зі вступу, кількох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків (за потреби). План реферату передбачає послідовний логічний виклад матеріалу, що розкриває зміст теми.

Дуже важливою частиною роботи над рефератом є складання плану, який повинен розкривати заявлену проблему. Єдиної схеми складання плану не існує, головне, щоб його пункти були логічно ув’язані і повністю охоплювали тему. Перший елемент плану - вступ, наступні елементи - основна частина, висновок, посилання на літературу і бібліографічний список. У вступі необхідно обґрунтувати

актуальність проблеми, намітити шляхи її аналізу і вирішення, дати короткий аналітичний огляд літератури й обґрунтувати структуру викладу матеріалу. В основній частині послідовно викладаються питання плану, кожному з яких передують заголовки. Бажано, щоб матеріал був рівномірно розподілений по питаннях, а виклад кожного питання завершувався коротким висновком. Зміст кожного з параграфів повинен формулюватися у його назві. У висновку необхідно підбити концептуальний підсумок всієї роботи, який розкривав би тему чи проблему загалом. Сторінки необхідно пронумерувати, реферат повинен бути підписаний і містити дату. Можуть бути використані різні варіанти оформлення виносок (посилань), але неодмінною умовою є те, щоб в межах однієї роботи вони були однаковими. Бібліографічний список завершує роботу. У нього необхідно включити всі роботи і нормативно-правові акти, з якими ознайомився автор, а не тільки ті, котрі були процитовані в тексті роботи. Вони групуються за одним із способів: в алфавітному порядку, в порядку посилання, в хронологічному порядку.

Текст реферату оформлюється з однієї сторони аркуша формату А4 із залишенням полів (верхнє і нижнє - 2 см., лівє - 3 см і правє - 1,5 см) через 1,5 інтервали. Обсяг реферату - 10-15 сторінок друкованого тексту, сторінки пронумеровані. Після титульного аркуша наводяться план та зміст реферату. Зміст реферату студент повинен доповідати на семінарі. Студент готує тези доповіді, протягом 5-7 хвилин слід коротко викласти основні положення своєї роботи і відповісти на питання. На основі доповіді та підготовленого матеріалу виставляється відповідна оцінка.

В доповнення до реферату може бути підготовлена презентація за допомогою однієї з програм, призначених для цього, наприклад, PowerPoint. Презентація повинна містити близько 10 слайдів, титульну сторінку з назвою презентації та ПІБ виконавця, а також окремий слайд із списком використаних джерел. На слайдах презентації в чіткій та лаконічній формі відображаються основні результати реферату у вигляді рисунків, таблиць, схем, текстових висновків.

Тематика рефератів з дисципліни “Фінансове посередництво”

1. Правове регулювання фінансового ринку в Україні.
2. Структура фінансового ринку та його суб'єкти.
3. Фінансові інструменти інвестиційного ринку, їх економічна та правова природа.
4. Міжнародні стандарти розвитку фінансового ринку.
5. Світовий фінансовий ринок.
6. Постачальники та споживачі інвестиційного капіталу.
7. Спільне інвестування на фінансовому ринку.
8. Діяльність посередників на розвинутому фінансовому ринку.
9. Проблеми функціонування грошового ринку в Україні.
10. Банківська система України.
11. Проблеми становлення і розвитку ринку цінних паперів в Україні.

12. Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні.
13. Біржова торгівля цінними паперами в Україні.
14. Депозитарна діяльність з цінними паперами в Україні.
15. Портфель цінних паперів: критерії його формування та оновлення.
16. Кон'юнктура фінансового ринку та методи її аналізу.
17. Державне регулювання фінансового ринку в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. — К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. — 504 с.
2. Банківська система /навч. посіб./ (Л.І. Катан, Н.І.Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова); за ред. І.М. Мазур. — Дніпро: Пороги, 2017. - 444 с.
3. Банківська система : підруч. [для студентів, аспірантів, викладачів екон. спец.] / М. І. Крупка, Є. М. Андрушак, І. В. Барилюк та ін. ; за ред. М. І. Крупки ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів : ЛНУ, 2013. — 554, [2] с. : іл. — Бібліогр.: с. 530-546
4. Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. —Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. — 536 с.
5. Банківські операції: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» [уклад. С. В. Башлай]. — Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. — 142 с.
6. Біржова діяльність: навчальний посібник/ за ред. д-ра екон. наук В.І. Крамаренко, д-ра екон. наук Б.І. Холод. — К.: ЦУЛ, 2003. — 264 с.
7. Буднік М.М., Мартюшева Л.С., Сабіна Н.В. Фінансовий ринок: Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 334 с.
8. Васильченко І. П., Васильченко З. М. Фінансова математика: навчальний посібник — К.: Кондор, 2007 — 184 с.
9. Войнаренко М.П. Корпоративні цінні папери: обліково-фінансовий аспект: монографія / М.П. Войнаренко, С.З. Мошенський, Н.А. Пономарьова. — Житомир: ЖДТУ, 2006. — 260 с.
10. Габбард Р. Глен. Гроші, фінансова система та економіка : підруч. / Р. Глен Габбард ; наук. ред. пер. М. Савлук, Д. Олесевич. — К. : КНЕУ, 2004. — 889 с.
11. Головка А., Лаптев С., Кабанов В. Ринки фінансових інструментів та їх інфраструктура: монографія. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2009. 560 с.
12. Гриньова В.М. Інвестиційний менеджмент: Навчальний посібник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда, Ю. М. Великий. — Харків: ВД «ІНЖЕК», 2005. — 664 с.

13. Данілов О.Д., Івашина Г. М., Чумаченько О. Г. Інвестування: Навчальний посібник,- К.: Видавничий дім „Комп’ютер прес”, 2001,- 364 с.
14. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навчальний посібник/ Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – 2-ге видання, доповнене. – Львів: Новий світ-2000, Магнолія плюс, 2003. – 360 с.
15. Еш С.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.
16. Зимовець В. В. Фінансове посередництво : навч. посіб. / В. В. Зимовець, С. П. Зубик. — К. : КНЕУ, 2004. — 288 с.
17. Інвестиційний менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / М. П. Бутко, О. Ю. Акименко, М. І. Мурашко, ін. та ; за ред. М.П. Бутка. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. – 451 с.
18. Інвестування: підручник / Ільчук В. П. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун–т, 2014. – 355 с.
19. Калашнікова Т.В. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 232 с.
20. Комашенко Т. / Інвестиційний ринок України як об’єкт державного регулювання// Економіка та держава. – 2009, – №9. – с. 86-88.
21. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник – Рівне: НУВГП, 2011 – 270 с.
22. Кремень В. М., Кремень О. І. Фінансова статистика: навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 368 с.
23. Кузнецова С. Банківська система : навчальний посібник / С. Кузнецова, Т. Болгар, З. Пестовська. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 400 с.
24. Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів : Видавництво ЛКА, 2015. – 594 с.
25. Нечипорук О. В. Професійні учасники фондового ринку України / О. В. Нечипорук // «Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика»: матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 29-30 березня 2018 р. – Х.: Вид-во «НТМТ», 2018. – С.80–83.
26. Уолш К. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства: пер. з англ. – К.: Наукова думка, 2001. – 367 с.
27. Cartledge P. Financial arithmetic. A practioners guide./ Cartledge P. – Euromoney Books, 1993.